

Naslovnica > Lifestyle > JAVNI PROSTOR - POTREBA ILI LUKSUZ (1) : što kaže arhitektica Iva...

Lifestyle

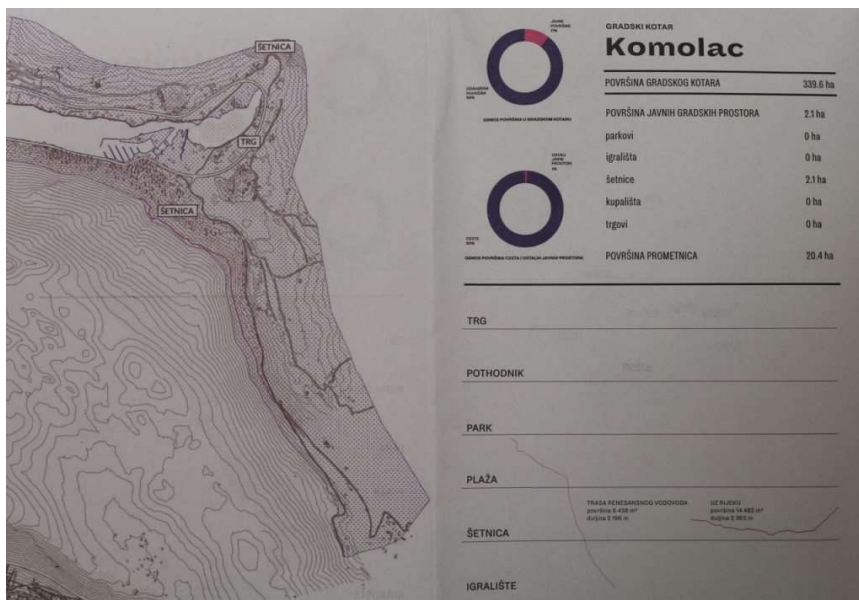
JAVNI PROSTOR – POTREBA ILI LUKSUZ (1) : što kaže arhitektica Iva Knego Šoletić

 Katarina Fiorović 28. kolovoza 2020.

 0

Što su to javni prostori? Zašto su bitni? Kako mogu poboljšati kvalitetu života? Kako postojanje javnog prostora, dovoljno široke ceste, šetnice, igrališta ili trga utječe na ljude koji u blizini žive, odnosno koliko su zakinuti oni koje takve prostore nemaju u blizini svog životnog prostora? Kakvo je realno stanje s javnim prostorima u Dubrovniku? Na ova pitanja odgovorila nam je Iva Knego Šoletić, arhitektica i voditeljica platforme „Grada Gladan“ Društva arhitekata Dubrovnik, koja se bavila istraživanjem javnih prostora u Dubrovniku izvan zidina.

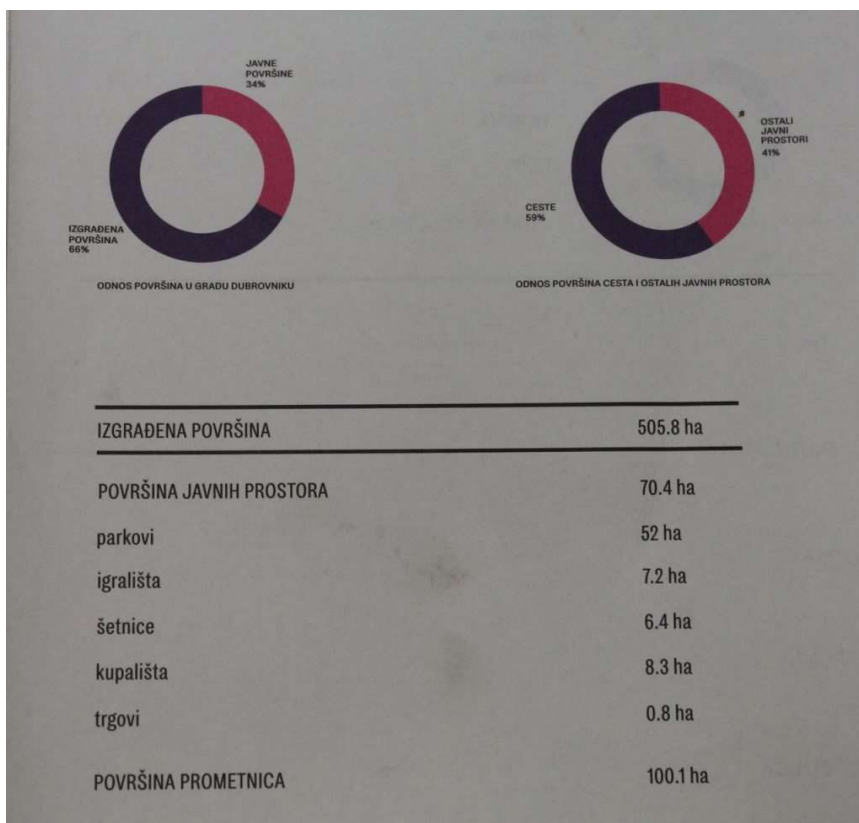

Istraživanje platforme "Grada gladan" sagledalo je odnos površine javnog naspram površine izgrađenog prostora Dubrovnika i dalo prve podatke koji bi sada mogli poslužiti za daljnje planiranje i razvoj. Prema smjernicama UN Habitata (Program Ujedinjenih naroda za naselja i održivi urbani razvoj) idealan omjer jednih i drugih je 50:50 posto. No, u Dubrovniku je to daleko ispod, pa tako izgrađeni prostor vodi nad javnim u omjeru 66 naprema 34 posto. Kad se iz ovih 34 izdvoje javne prometnice i parkirališta tek 14 posto zauzimaju šetnice, trgovi, parkovi, igrališta i kupališta. U nekim dijelovima grada, kao što je GK Komolac javni prostori zauzimaju tek 1 posto površine. U Lapadu je taj postotak 25, ali uključuje i Park šumu Petka, koja i nije dostatno uređena kao javna površina. Zašto su javni prostori u gradu važni?

-Tijekom rada na platformi Grada Gladan istaknuli smo da je javni prostor zajednički prostor kojeg svi ravnopravno dijelimo. Mjesto je susreta i razmjene mišljenja te je esencijalan za razvoj javnog mijenja. Također, prostor je u kojem se stvara i odražava identitet grada, arhiva je kolektivne memorije.

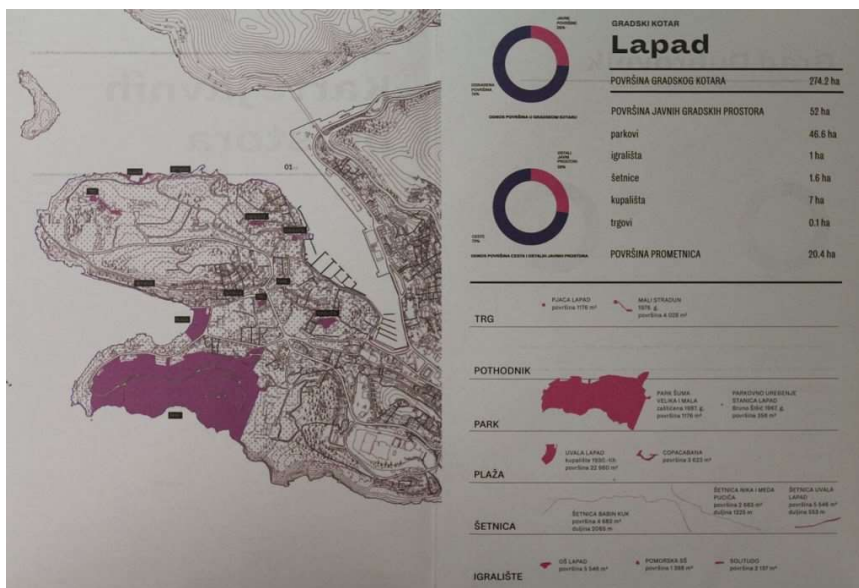
Pozitivni utjecaj javnih gradskih prostora na grad i građane je višeznačan. Možemo ga promatrati kao cirkularni sistem utjecaja. Razvijen sustav kvalitetnih javnih prostora podiže razinu kvalitete života te izrazito pozitivno utječe na psihičko i fizičko zdravlje ljudi, što dokazuju brojna znanstvena istraživanja.

Razvijena zelena infrastruktura u gradu, osim direktnog utjecaja na zdravlje ljudi, dovodi do ponovnog uspostavljanja bioraznolikosti flore i faune. Pomaže pri ublažavanju negativnih posljedica klimatskih promjena, visokih temperatura, poplava, sprječavanja stvaranja toplinskih otoka i slično.

Kao što smo ustvrdili u provedenom istraživanju, prostor grada ne može se samo brojčano sagledavati. Naime, samo promatranje podataka (25% javnih površina u Lapadu naspram manje 1% u Komolcu) nameće zaključak kako Komolcu nedostaje javnih površina. Ipak, još važnije je ustanoviti različite karaktere i razinu urbanosti između tih dviju gradskih cjelina. Komolcu, kao i svakom drugom gradskom kotaru, potreban je programski različit javni prostor u skladu s potrebama građana, topografskoj datosti mjesta te željenom razvoju i usmjerenju tog dijela grada.

Iako smo mi istraživanje započeli s brojčanim odnosom javnih površina u izgrađenoj strukturi grada, to je statistički podatak koji nam koristi kao okvir za daljnji rad. Još će važnije biti sve te prostore grada sagledati u slojevima koji ih sačinjavaju; antropološkim, biološkim, ekonomskim, infrastrukturnim...da bismo saznali kuda dalje.

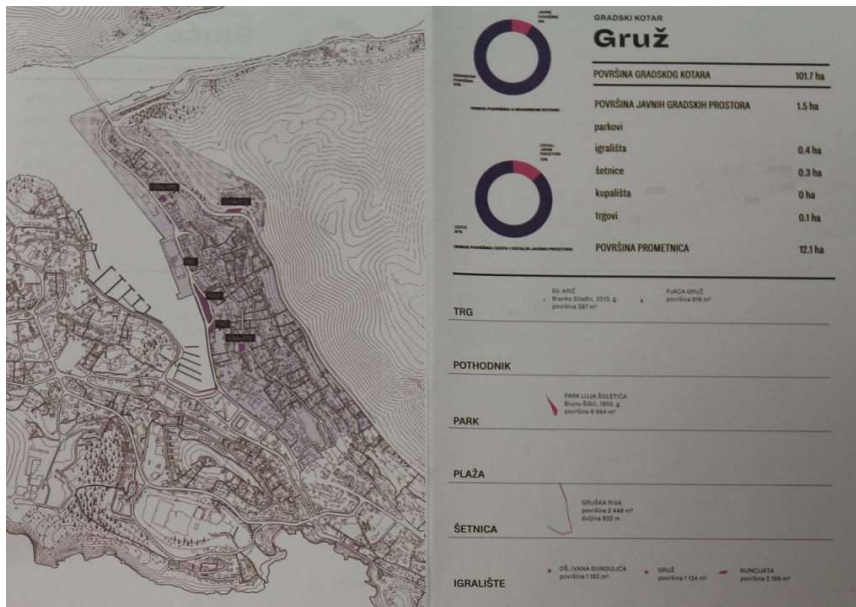
Kroz projekt Grada Gladan istraženi su javne prostore grada Dubrovnika. Zanimljivo je kako u Lapadu uz Park šumu Petka, čije je korištenje ograničeno,

postoji tek jedan uređeni park uz Poštu Lapad, ali i dvije uređene šetnice, jedine takve na području cijelog grada. Najviše uređenih parkova nalazi se na području GK Pile, a to su Gradac, Bogišić, Pile, Lovrjenac. Montovjerna ima dva projektirana parka, onaj na Batali i onaj u Čokolinu, a Gruž samo jedan kraj place. Kad je riječ o šetnicama, osim dviju uređenih, već spomenutih tu su i šetnica uz obalu Omble u Mokošici, šetnica starim vodovodom i ona na Orsuli, ali sve redom neuređene i nepovezane javne površine.

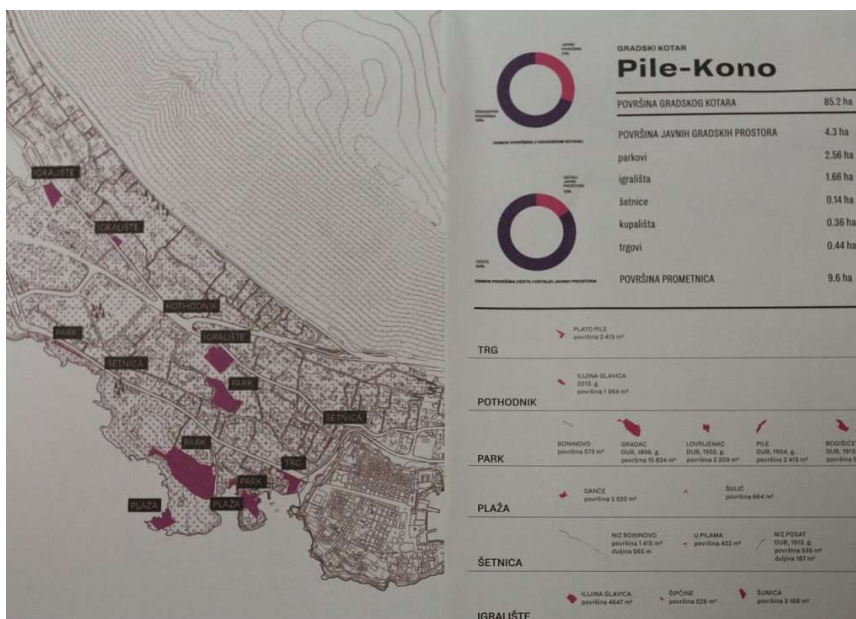
Bogisicev Park Dubrovnik - Restaurant - Dubrovnik

Analizom postojećeg stanja arhitekti su došli do zanimljivog zaključka. Danas uređene javne površine uglavnom su se dogodile zbog građanske inicijative. Tako su Gradac i Bogišić te šetnica Nika i Meda Pucića uređeni djelovanjem Društva za unaprjeđenje Dubrovnika DUB, osnovanog početkom prošlog stoljeća, i to do 30-ih godina. Park Luja Šoletića u Gružu i park na Batali uređeni su polovicom prošlog stoljeća, a u novije vrijeme tek su tri javna prostora uređena za korištenje i to trg ispred crkve sv. Križa u Gružu, obnovljena šetnica u Uvali Lapad te sasvim novi javni prostor Park Orsula. Podaci govore sasvim dovoljno, a pogotovo kad te nove javne prostore usporedimo s novim stambeno-poslovnim kvadratima koji su u zadnjih 30-ak godina izrasli po cijelom gradu.

Smatrate li kako bi u nekom budućem planiranju grada trebalo isplanirati više javnih prostora?

-Da bismo uopće krenuli u razvoj novih javnih prostora, moramo postojeće prostore objediniti u sustav kojeg onda dalje nadograđujemo. Neki budući planski dokument grada, trebao bi imati razrađenu strategiju razvoja javnih gradskih prostora koja bi trebala sagledavati slojeve koje smo prethodno spomenuli. Time bi grad bio obogaćen za još jedan razvojni potencijal. Htjela bih istaknuti, da je umjesto brojčanih pokazatelja, puno je bitnije stvoriti koherentan sustav u gradu na korist svima.

-Moramo biti svjesni da je grad kompleksan sustav čiji javni prostori, iako jako bitni, su samo još jedan čimbenik. Svako ulaganje u prostoru troši resurse grada i, pri tome moramo biti odgovorni da svaki novi prostor koji se oblikuje bude kvalitetno i strukturalno rješenje. Velika ulaganja u javne prostore signaliziraju stabilnost i razvijenost grada. Na tom polju se u gradu i radilo u posljednje vrijeme, održan je natječaj za obnovu parka Gradac, uređen je niz manjih prostora u Lapadu i Mokošici, završava se šetnica Pucić, uređuje prostor oko bazena u Gružu, itd.

Sadašnja situacija s koronavirusom financijski je udarac za grad i mislim da je razumljivo da ne možemo očekivati veliko ulaganje u javne prostore u nekom bližem vremenu, ali

naši sljedeći koraci moraju biti promišljeni. Treba stvarati kvalitetne i inteligentne prostore koji sadrže, upotpunjuju i nadograđuju sve slojeve o kojima smo prethodno pričali. Na drugu stranu, karantena u kojoj smo nedavno bili pokazala je potrebu i korištenje javnog prostora. Mislim da nisam nikada vidjela toliko biciklista koji su koristili smanjeni promet na ulicama grada kao u tom periodu što me jako veselilo. Sve su to znakovi da interesa za javni prostor ima.

U sklopu projekta „Grada gladan“ arhitekti su građane, koji bi trebali biti sukreatori javnih prostora, pitali što oni misle da bi trebalo napraviti. Što su građani rekli?

-Ono što nam se od većih zahvata iznova pojavljivalo tijekom anketiranja građana i razgovora s dionicima ideja je Lungomare u Dubrovniku i povezivanje grada s Mokošicom pješačkom i biciklističkom stazom.

Također, pokazalo se kroz razgovore s građanima da im je stalo do cjeline prostora grada, ne samo do onih prostora koji su im najbliži domu te da postoji želja za uključenjem u procese planiranja javnih prostora. Najvećim dijelom to je zbog ambijentalne i sentimentalne vrijednosti za koju njih prostori grada predstavljaju i koje osjećaju svojim.

Članak je sufinanciran od strane Agencije za elektroničke medije u sklopu projekta “Javni prostor – potreba ili luksuz”.

TAGS [dubrovnik](#) [Iva Knego](#) [javni prostor](#) [urbanizam](#) [Urednički izbor](#)

Prethodni članak

„Krepat ma ne (tira)molat“ – izložba dječjih fotografija i crteža u Zlatarskoj

Sljedeći članak

Slovačka stavila Hrvatsku na crvenu listu, Danska na narančastu, Poljska zbranjuje letove

Katarina Fiorović

Iz teme

2020. U RETROVIZORU/ Marija Grazio: Još uvijek rovarim i tražim nova učenja i spoznaje

Dubrovnik Net - 7. siječnja 2021.

Lifestyle

GOTOVO JE: bilo je teško, ali odabrali smo najmaštovitije i najljepše božićne okućnice

Dubrovnik Net - 7. siječnja 2021.

Lifestyle

Skurić: protupotresna obnova je nužna, najugroženije su građevine na nasipu uz Stradun

Lea Pavlović - 7. siječnja 2021.

Vijesti

DANAS OBJAVLJENO

Skurić: protupotresna obnova je nužna, najugroženije su građevine na nasipu uz Stradun

7. siječnja 2021.

Tereza Kesovija posjetila potresom razrušena područja: Ovo je velika nepravda, morala sam nekako pomoći ljudima

7. siječnja 2021.

2020. U RETROVIZORU/Ivona Šimunović: Meni osobno je donijela životne prekretnice, a s njima u paketu i sjajne trenutke

7. siječnja 2021.

GOTOVO JE: bilo je teško, ali odabrali smo najmaštovitije i najljepše božićne okućnice

7. siječnja 2021.

Učitaj više ▾

DUBROVNETV.NET

DubrovnikTvNet

BEZ KOMENTARA:
Vodokršte u Čilipima

DubrovnikTvNet

SUSRETI UTORKOM: s Robertom Pančićem o kvaliteti dubrovačke gradnje i otpornosti na potres

DubrovnikTvNet

ETO NAS: Kratki duTVnet pregled 2020.

DubrovnikTvNet

KRATKI REZOV!: Bolje sretna nova nego nesretna stara!

NAJNOVIJI KOMENTARI

Andrej on *Tri kombija osnovne pomoći za Petrinju vraćena s granice na Kleku*

Tomislava Županović on *Bravo Meštre Hendić! Građevinari su od ranog jutra u akciji, vlasnik sanirane kuće u suzama: hvala vam!*

JAVNI PROSTOR – POTREBA ILI LUKSUZ (5): Kako su stanovnici Zlatnog potoka samoinicijativno uredili prostor u kojem žive? | Dubrovačka Mreža on *PRVI REZULTATI ZBORA GRAĐANA Rekonstrukcija javne rasvjete dijela Zlatnog potoka*

Nikola Duper on *Izvršena dijagnostika stare platane u Mlinima*

Paval on *Izvršena dijagnostika stare platane u Mlinima*

Komentar tjedna by Lidija Crnčević

KOMENTAR: Barač i Vlahušić su se zagrlili, Raguž je počeo čistiti,...

27. rujna 2020.

Put oko Svijeta

PUTOPIS: Petra Kisić je odselila na Island, opisuje nam kako se...

19. prosinca 2020.

Slatki život Alise Nenadić

Nikad dosta čokolade u vašem životu? Ovo je Alisin recept za...

12. studenoga 2020.

